

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לְדוֹרוֹת" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: שורץ	שם פרטי: צילה
-------------------	------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

בלועזית Rychtman		שם משפחה איתו נולדתי: ריכטמן
שנת לידה: 1934	מין: נ	שם פרטי איתו נולדתי: צלנה
ארץ לידה: פולין	בלועזית Radom	עיר לידה: ראדום
שם פרטי ושם נעורים של האם: סבינה צוקרפיין		שם פרטי ושם משפחה של האב: יוסף
ארץ המגורים: פולין	בלועזית Radom	מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: ראדום
חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)	מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ) ראדום, לובלין, וורשה, קלריסה (פולין)		
בלועזית Radom	במידה והיית בגטו, ציין את שמו גטו ראדום	
בלועזית	במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו	
תאריך השחרור: 1945	המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: klarisew	
ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור ראדום	במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה) שטייר וברנאו באוסטריה	
במידה ועלית באנייה, ציין את שמה Tetti	שנת עליה: 1948	במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממתן עד מתי

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים)

נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי לאימי סבינה ואבי יוסף בראדום, פולין. אבי היה סוחר ועבד עם סבי, ואימי הייתה עקרת בית. הייתי בת יחידה למשפחה עשירה עם דירה גדולה, מטפלת צמודה ומשרתת. כאשר הגרמנים נכנסו לעיר ראדום, הייתי בת חמש.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

בהיותי בת שש הוכנסנו לגטו בעיר ראדום. כאשר שמעו הוריי ששולחים יהודים מהגטו אל הלא נודע, הם שיחדו שוטר בכסף רב בכדי שייקח אותי לאחיה של אימי בלובלין. הורי נשארו בראדום, אך לאחר מספר חודשים, כשהגרמנים נכנסו ללובלין- אותו השוטר הגיע והחזיר אותי לראדום, חזרתי לאבי, את אימי שלחו לעבודות ויותר לא שמענו ממנה. מברור שערכה דודתי עלה כי ייתכן ואימי נספתה בטרבלינקה. גרתי עם אבי בחדר קטן עם שני אנשים נוספים, המגורים היו קשים, בעיקר לאחר איכות החיים אליה הייתי רגילה. אבא הלך לעבוד כל בוקר ואני נשארת במעון יום לילדים, בערב כשחזר הוא אסף אותי מהמעון. בינואר 1942 היה גרוש (אקציה) גדול מאוד של יהודים מהגטו. לקחו אותי ואת אבא אל שער היציאה של הגטו אך דודתי שלחה שוטר יהודי מהגטו שיוציא אותי מהמשלוח. כך לקחו את אבא ויותר לא ראיתיו, לפי השמועות גם הוא נלקח לטרבלינקה. השוטר הביא אותי לדודה שלי והתגוררנו יחד בגטו עד סוף השנה. דודתי הוציאה אותי מהגטו ומסרה אותי לשתי משפחות נוצריות, אחת בוורשה והשנייה בעיירה ליד וורשה הנקראת קלריסה. כמובן שהמשפחות דרשו על כך כסף, כמו כן עבדתי קשה וטיפלתי בחזירים והעיזים שלהם, חילקתי חלב ועשיתי את עבודות הבית. בתום המלחמה דודתי שלחה אנשים שיחזירו אותי לראדום, ומאז חייתי עם הדודה ומשפחתה.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

בעלה של דודתי היה תכשיטן. יום אחד, בעודו חוזר לביתו, עקבו אחריו שני פולנים, דפקו בדלת והתחזו לשוטרים. הוא ביקש תעודות והם ירו בו למוות ושדדו את כל התכשיטים. בעקבות המאורע הטרגי החליטה דודתי לעזוב אל אחותה שגרה בארץ, בבנימינה. היא לקחה את שני בניה ואותי ללודג', משם נסענו ברכבת לאוסטריה, שם היינו במחנות עקורים: שטייר וברנאו. דודתי שמעה שאפשר לשלוח שני ילדים ארצה עם עליית הנוער ושלחה את שני בניה ואותי הכניסה לבית ילדים באוסטריה וחזרה לפולין לעסקיה. משנת 1945, הייתי גם בבתי ילדים באיטליה במשל שלוש שנים: אחד ליד טורינו והשני ליד מילאנו, ומשם עליתי לישראל.

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

נא ספרי על חייך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

בארץ למדתי בבית ספר חקלאי בנהלל למשך שנתיים. במסגרת עליית הנוער, הקימנו קיבוץ בנגב שנקרא צור מעון, שם פגשתי את בעלי בהיותי בת שבע עשרה וחצי. דודתי מתל אביב נתנה את רשותה לנישואינו והתחתנו. לאחר נישואינו הקיבוץ התפרק ועברנו למושב בית יוסף למשך שבע שנים, שם גם נולדו שני ילדי, בן ובת. מבית יוסף עברנו לקריית ביאליק ומשם לקריית מוצקין, עד היום. ב-1970 נולד בני השלישי וכיום יש לי שישה נכדים ונין אחד.

ראיון: בן שטרית שרה

קריית מוצקין ספטמבר 2011